

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **N. H. L.**, zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 12. 2019, čj. OAM-486/LE-VL17-VL11-PS-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 2. 2020, čj. 62 Az 54/2019-42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátu, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **3 400 Kč**, která mu bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

[1] Žalobce je státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky. Výše specifikovaným rozhodnutím ho žalovaný zajistil dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a to do 20. 3. 2020. Žalovaný měl za to, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu účelově s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Žalobce se proti tomuto rozhodnutí bránil žalobou, kterou krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

[2] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Žalovaný a následně i krajský soud údajně nesprávně vyhodnotili otázku použití zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu.

[3] Žalovaný navrhuje, aby NSS zamítl kasační stížnost.

[4] Kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Její důvodnost posoudil NSS v mezích uplatněného rozsahu a důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[5] Kasační stížnost není důvodná.

[6] Ze správního spisu vyplynulo, že policejní hlídka kontrolovala stěžovatele dne 24. 11. 2019 na brněnské adrese, kde se zdržoval a kde také pracoval jako zahradník. Před hlídkou se stěžovatel ukrýval. K výzvě předložil cestovní pas Vietnamu, platný do 21. 11. 2018. Jako poslední platné vízum byl vylepen výjezdní příkaz s platností od 21. 3. 2017 do 16. 4. 2017. Žádné další oprávnění k pobytu v ČR stěžovatel neměl. Policie ČR mu proto uložila správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, a stanovila dobu tří let, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU (rozhodnutí ze dne 26. 11. 2019). Téhož dne jej Policie ČR zajistila za účelem správního vyhoštění dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Dne 3. 12. 2019 stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany, žalovaný proto žalobou napadeným rozhodnutím „přezajistil“ stěžovatele v režimu zákona o azylu. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí uvedl skutkové okolnosti týkající se okolností stěžovatelova příjezdu a pobytu na území ČR. Z jeho dosavadního jednání dovodil existenci zřejmého nebezpečí, že bude mařit výkon rozhodnutí o vyhoštění a podání žádosti o mezinárodní ochranu bylo zapříčiněno snahou vyhnout se mu. Stejně tak nepovažoval žalovaný za účinné uplatnění zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Z dosavadního jednání stěžovatele je zřejmé, že by jeho propuštěním mohl být ohrožen mj. průběh správního řízení. Nelze rozumně předpokládat, že by stěžovatel náhle změnil jednání a respektoval zvláštní opatření, která by mu správní orgán uložil.

[7] Stěžovatel nezpochybňuje, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podal až v reakci na prvotní zajištění za účelem správního vyhoštění. S důvody pro zajištění přitom vůbec nepolemizuje (s. 3 kasační stížnosti). Podle stěžovatele však tato okolnost nemůže odůvodňovat též nemožnost uložit zvláštní opatření dle § 47 zákona o azylu. Domnívá se, že jeho případ nebyl řádně a individuálně posouzen.

[8] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může žalované ministerstvo vnitra v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo je pozdržet, ačkoliv žadatel mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve. Podmínkou zajištění je, že nelze účinně uplatnit zvláštní opatření.

[9] Zvláštními opatřeními dle § 47 odst. 1 zákona o azylu jsou povinnost cizince zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené. Zvláštní opatření však je možno považovat za účinná jen tehdy, pokud jimi lze dosáhnout daného konkrétního účelu zajištění mírnějšími prostředky – bez fyzického zajištění žadatele. V této souvislosti lze přiměřeně odkázat také na závěry rozšířeného senátu, vyslovené v usnesení ze dne 28. 2. 2017, čj. 5 Azs 20/2016-38, č. 3559/2017 Sb. NSS, podle nichž „[m]ožnost aplikace zvláštního opatření namísto zajištění cizince a tomu korespondující úvahy správního orgánu budou nutně záviset na důvodu zajištění“ (body 32 a 36). Byť se rozšířený senát v tomto usnesení vyjadřoval ke vztahu zvláštních opatření a zajištění podle zákona o pobytu cizinců, logická vazba mezi oběma instituty je i v zákoně o azylu obdobná.

[10] Při zvažování zvláštních opatření jako alternativy k důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je namístě zohlednit pobytovou historii žadatele, včetně případného maření předchozích rozhodnutí o správním vyhoštění. Jakkoliv nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější než při zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění (srov. rozsudky ze dne 28. 6. 2017, čj. 1 Azs 349/2016-48, bod 27, či ze dne 7. 2. 2019, čj. 1 Azs 119/2018-28, bod 16). Vždy však bude třeba zvážit zejména osobní, rodinné a majetkové poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených ČR nebo jinými státy EU, a to včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince (srov. přiměřeně již cit. usnesení rozšířeného senátu 5 Azs 20/2016, body 36 a 37). Zároveň je třeba nepochybně dbát na to, že zajištění žadatelů by mělo být možné pouze v souladu se zásadou nezbytnosti a přiměřenosti.

[11] Z odůvodnění napadeného rozhodnutí o zajištění jednoznačně vyplývá, že žalovaný zohlednil shora popsaná skutková zjištění. Zejména zdůraznil, že stěžovatel se při pobytové kontrole před policejní hlídkou ukrýval, dále to, že v ČR nemá žádné rodinné vazby, je zdravý a sám uvedl, že v případě návratu do vlasti mu nic nehrozí. Navíc i z rozhodnutí o prvotním „pobytovém“ zajištění ze dne 26. 11. 2019 (viz bod [6] shora), které je také založeno v nynějším správním spisu, jasně plyne, že stěžovatel legálně pobýval v ČR od roku 2008, avšak – poté, co mu žalovaný neprodloužil povolení k dlouhodobému pobytu – zde pobýval bez pobytového titulu (od 17. 4. 2017 do data pobytové kontroly). Věděl také o tom, že vypršela platnost jeho cestovního dokladu. Přesto v ČR pobýval a vzniklou situaci dlouhodobě nikterak neřešil. Proto správní orgán usoudil, že stěžovatel neskýtá záruku, že bude respektovat pravidla stanovená právním řádem (s. 3 – 5 rozhodnutí Policie ČR ze dne 26. 11. 2019).

[12] Ve shodě s krajským soudem NSS považuje výše popsané skutečnosti za podstatné, a to zejména při úvaze, zda by zvláštní opatření byla dostatečně účinná. Žalovaný k zajištění přistoupil na základě objektivních okolností spočívajících v předchozím jednání cizince. Tyto okolnosti plně odpovídají zákonným požadavkům na výjimečnost institutu zajištění. V nyní projednávaném případě proto žalovaný nepochybil, pokud namísto uložení zvláštních opatření stěžovatele rovnou zajistil. Pro skutečnost, že zvláštní opatření dle zákona o azylu by nebyla v případě stěžovatele účinná, svědčilo více na sobě

nezávislých faktorů. Žalovaný neměl povinnost jakkoliv zkoumat a zohledňovat stěžovatelovu „starší“ pobytovou minulost, jeho starší podnikatelské aktivity nebo to, že od podání žádosti o mezinárodní ochranu se správními orgány spolupracoval (NSS opakuje, že před pobytovou kontrolou se však stěžovatel ukrýval). Je proto též lichá výtká, že stěžovatel bydlí již dva roky na stejné adrese, a tudíž není dána obava, že bude mařit výkon správního vyhoštění. V okamžiku, kdy mu již jeho bydliště neposkytuje „vhodnou skrýš“ před policejními orgány, je otázkou, zda by v tomto bydlišti stěžovatel i nadále setrval.

[13] NSS proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[14] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému náklady řízení nevznikly.

[15] Výrokem III. soud rozhodl o odměně advokáta, kterého stěžovateli ustanovil krajský soud (usnesení ze dne 31. 12. 2019, čj. 62 Az 54/2019-13). Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. hradí odměnu za zastupování a hotové výdaje ustanoveného advokáta stát. Advokát provedl ve věci jeden úkon právní služby – sepsal kasační stížnost, tj. písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za jeden úkon právní služby zástupci náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celková výše odměny ustanoveného zástupce tak činí 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu NSS do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. července 2020

Zdeněk Kühn
předseda senátu